

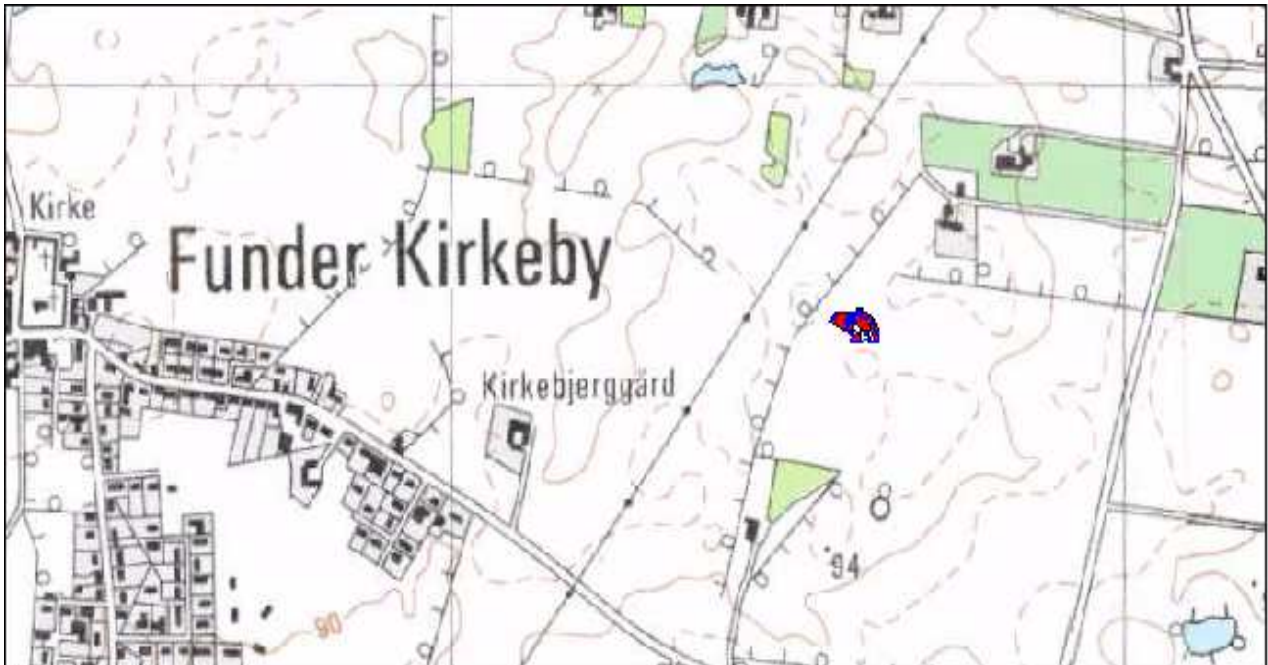

Kulturhistorisk Rapport for udgravning ved Funder Skolevej

Journalnummer: SIM 20/2011
Sted: Kirkebjerggård III
SB Stednummer: 130307-12

Matr. nr.: 11i og 10c
Ejerlav: Funder by
Sogn: Funder
Herred: Hids
Gl. Amt: Viborg

KUAS j.nr.: 2011-7.24.02/SIM-0005

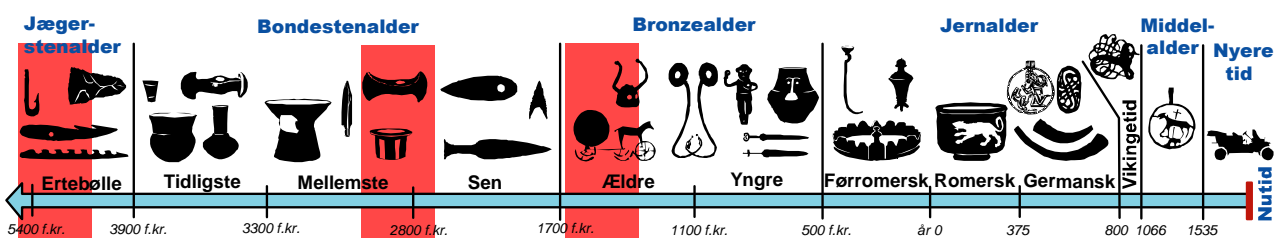
På ovenstående kort er Udgravningen fremhævet med rødt og blå (baggrundskort: KMS' 4cm kort samt udtræk fra det kulturhistoriske centralregister med registrerede lokaliteter).

Resume: Dele af et større kulturlag (ca. 2000 m²) i tilknytning til et mindre moseområde, blev gravet i kvadratmeterfelter. Enkelte flintkoncentrationer blev fundet, men den største flintindsamling stammer fra muldlaget. Flint fundet under afgravning blev indmålt med gps. Kulturlaget placerer sig på en flad skråning ned til det lille moseområde, som også blev undersøgt.

Indholdsfortegnelse

Indhold

Indledning.....	2
Undersøgelsens resultater	3
Topografi	5
Fortidsmindelandskabet.....	5
Udgravningsdata.....	5
Metode	5
Fremtidigt arbejde.....	5

Tidslinie med daterings perioder. Fremhævet er de mulige dateringer af kulturlaget, flækker og den forarbejdede flint.

Indledning

Forud for anlæggelsen af motorvejen 6620 Funder-Hårup (SIM 41/2009 Funder-Hårup, KUAS j. nr. 2009-7.24.02/SIM-0009) har Silkeborg Museum forundersøgt vejtraceet ved to mindre ejendomme (matr.nr. 11i og 20c Funder by, Funder) som vejdirektoratet allerede på nuværende tidspunkt har erhvervet.

Forundersøgelsen viste et større kulturlag i den sydligste del af det undersøgte område. Kulturlaget blev bedømt til at være ca. 2000 m² i tilknytning til et mindre moseområde med bevaret tørv.

Kulturlaget placerede sig delvist på det flade stykke af et lavt plateau og på skråningen mod sydøst ned til det lille moseområde.

Ved prøvegravningen fremkom fire flækker i kulturlaget samt en del afslag. På baggrund af disse iagttagelser blev denne udgravning iværksat.

Udgifterne til disse undersøgelser påhviler ifølge museumsloven §26 stk. 2 og §27 stk. 4 bygherre, der i dette tilfælde er Vejdirektoratet. Al korrespondance er ført mellem museumsinspektør Peter Mohr Christensen, Silkeborg Kulturhistoriske Museum og Kenneth Holme Poulsen, Vejdirektoratet.

Undersøgelsens resultater

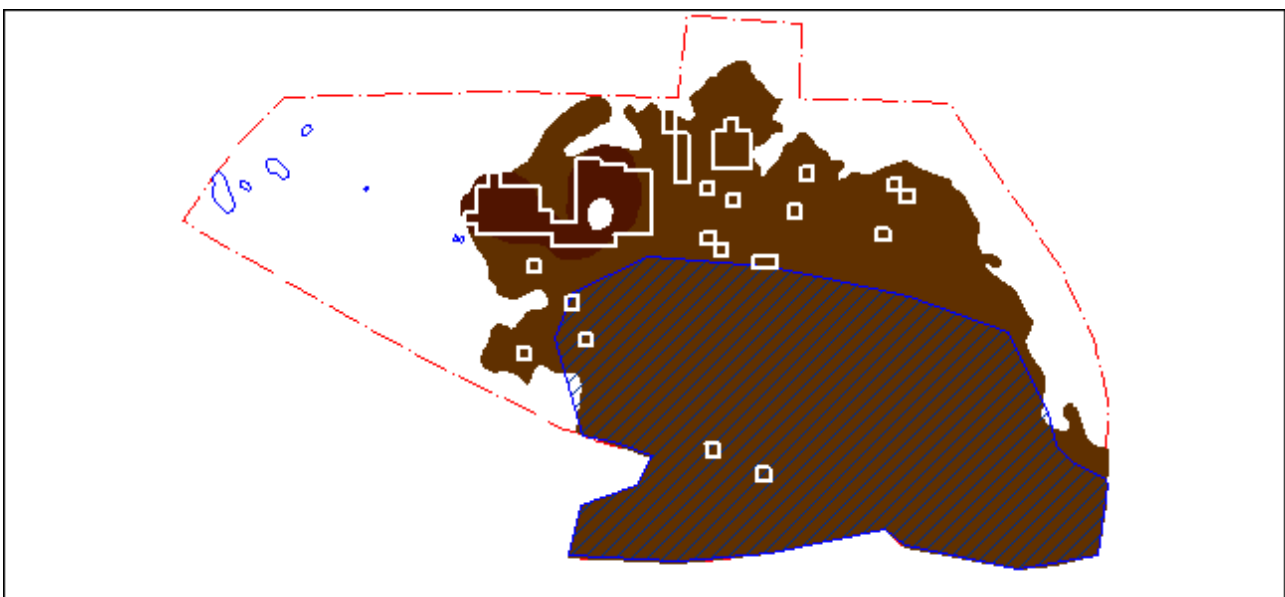
Pladsen anses ikke for at være en egentlig boplads, men nærmere for at være en midlertidig opholdsplads, hvor man har slået en del på det lokale flint, som ikke er af særlig høj kvalitet.

I prøvegravningen blev et muligt lille ildsted afdækket, dette kunne understøtte teorien om tv der er tale om et sted hvor man har slået lejr for en kort periode. En enkelt kogestengrube, fundet under udgravningen, kan være samhörørende med ildstedet, men kan også være fra en senere periode.

Snit gennem den lille kogestensgrube

Kulturlaget viste sig at bestå af et lag mere eller mindre omsat tørvsmuld, hvori vi kunne lokalisere et tyndt lag med oldsager. Laget der blev registreret som kulturlag i forundersøgelsen, kan muligvis bedre klassificeres som et ældre vækstlag fra perioden.

Kort over det udgravede område. Med blå skravering er udstrækningen på det nuværende vådområde vist. De to brune nuancer viser det undersøgte lag og med hvid ramme er de håndskovlede kvadratmeterfelter.

Det fundførende lag befandt sig i udkanten af et lille mosehul, der må have været knapt så fugtigt i stenalderen. Dette konstateredes på baggrund af aktivitetssporene, som i dag befinder sig under/i et tørvelag, samt at vandstanden i dag dækker områder med gamle aktivitetsspor. Over vækstlaget kan der dog have været et tyndt kulturlag, som er blevet bortpløjet.

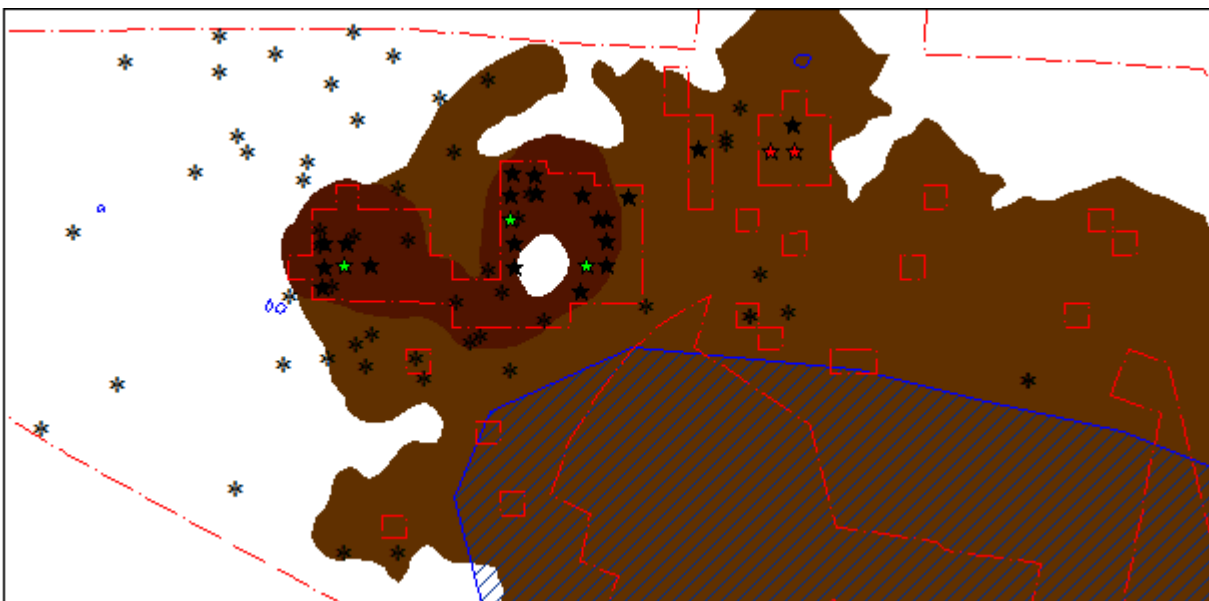

Feltet med skegravene og håndskovlede kvadratmeterfelter

Flinten fandtes især i to adskilte koncentrationer. Udvalget af redskaber begrænser sig til skrabere, stykker med retouche, slagsten og to tryksten. De to tryksten er tresidet tilhuggede flintstykker der i den spidse ende er

butslidte. Funktionen af disse tryksten er lidt omdiskuteret. Nogle mener at tryksten er blevet brugt til at arbejde i sandsten med f. eks. tilhugning af riller i netsænkesten eller til udboring af timeglasformede huller i sandsten, som f.eks. skafhuller i økser/stridsøkser. Andre mener, at trykstenene er brugt ved flækkefremstilling som erstatning for mellemstykker af hjortetak. Generelt er det bearbejdede flint kendetegnet ved en dårlig flintteknologi. Mange stykker ser ud som om man har blot slået et par afslag for at undersøge fundne flintblokkes kvalitet.

Der er sandsynligvis ikke tale om en egentlig boplads, men en lokalitet hvor man kortvarigt har udført visse aktiviteter. Det kunne f.eks. være jagt, hvor man løbende har brug for nye pilespidser. Datering kan desværre ikke umiddelbart fikseres. Flækkerne, en opskærpet flækkeskraber og trykstenene fra prøvegravningen, kunne tyde på en datering til Ertebølle i den sene jægerstenalder. Det samme understøtter et bifaciale stykke slået flint, som dog også kan være forarbejdet til et fladehugget redskab. Dette peger på en datering til senneolitikum eller tidlig bronzealder. Lokalitetens funktion og alder kan slidsporsanalyser af de fundne redskaber måske give et fingerpeg om. Ligeledes vil en analyse af flintteknologien kunne give en bedre ide om hvor i tid vi er.

Udsnit af feltet. Indmålte fund fra afgravningen er markeret med sektakkede stjerner, medens fund fra kvadratmeterfelterne er femtakkede stjerner. De grønne og de røde stjerner er hhv. fund af over 5 stk. og 20 stk. flint i et kvadratmeterfelt.

Topografi

Landskabet er forholdsvis fladt med en del små knolde, der hæver et par meter over det øvrige areal. Mellem disse små knolde ses små fugtige sænkninger. Undergrunden bestod af gulbrunt sand og gulbrunt gruset sand. Især på den nordlige del sås endvidere podsoler med udviklet allag. Dette stemmer godt overens med de høje målebordsblade, hvor området er markeret med signatur for hede med mindre fugtige lavninger.

Fortidsmindelandskabet

Det berørte areal ligger i et område, hvor der er mange registrerede fortidsminder. Der er især tale om (overpløjede) gravhøje. I forbindelse med tidligere undersøgelser på motorvejen, er der mod syd afdækket udbredte spor efter bebyggelse fra neolitikum og bronzealder. Ved plantningen af det læhegn, der afgrænser området mod syd, blev der fundet ildskørnet granit og keramik fra jernalderen.

Udgravningsdata

Sagen er journaliseret på Silkeborg Museum som SIM 22/2011 Kirkebjerggård III. Alle oldsager og original dokumentation opbevares her.

Sagsansvarlige for bygherre er Kenneth Holme Poulsen. Ansvarshavende, på museet som har stået for den indledende korrespondance er Peter Mohr Christensen.

Udgravningen foregik i perioderne fra d. 17/10 til d.3/11 2011 med følgende deltagere: Cand. Mag. Kirsten Nellemann Nielsen (daglig leder), Cand. Mag Kurt Glintborg Overgård og Cand. Mag. Søren T. Christensen.

Metode

Entreprenørarbejdet er foretaget af John Sørensen og Leo Rask Andersen, Sorring, med gravemaskine, påmonteret tiltbar rabatskovl. Muldafrømningen med maskine blev fulgt af to arkæologer, og fund fremkommen i muldlaget er målt ind med GPS. Alle anlægsspor og aflejringer blev ligeledes indmålt med GPS i system 34. Alle oplysninger fremkommet ved undersøgelsen er registrerede i gravebogen.

To snit i den våde mose blev gravet og registreret.

Et kvadratmetergrid blev udlagt efter et forud fastlagt koordinatsystem og afsat med GPS således at området kunne graves i kvadratmeterfelter. Griddet var det samme som blev brugt i prøvegravningen, således at observationerne har kunnet sammenstilles uden problemer.

Det kulturlag, der var tilbage efter kvadratmeterudgravningerne, blev fjernet i tynde lag med maskine, fulgt af en arkæolog.

Udgravningens resultater er registreret løbende, og foreligger efter endt beretningsarbejde til fremvisning på museet ved anmodning. Materialet består af digitale feltplaner med notater, fysiske snittegninger på folie, samt digitale fotos.

Naturvidenskabelige rapporter og listemateriale eksporterede fra M..U.D. (Museernes Udgravnings Data), foreligger desuden i sagsmappen, og / eller i den digitale sagsmappe.

Fremtidigt arbejde

Området anses for færdigundersøgt og arealerne kan frit disponeres.